ePublishing
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση

Τόμ. 9, Αρ. 6Β (2017)

Ο Σχεδιασμός της Μάθησης

Διερεύνηση της αυτο-αξιολόγησης των μαθησιακών αποτελεσμάτων της Ενότητας της ΔΜΥ 51 του ΜΠΣ Διοίκηση Μονάδων Υγείας του ΕΑΠ

Maria MALLIAROU, Pavlos Sarafis, Dimitris Paliouras, Athanasios Nikolentzos, Agoritsa Varaklioti, Filippos Domager, Efi Mourtou, Kostantia Ladopoulou, Evelina Pappa, Ioannis Vlassis, Maria Trigoni, Aggelos Papadopoulos, Panagiotis Bamidis

doi: 10.12681/icodl.1350

https://epublishing.ekt.gr | **e-Εκδότης:** EKT | **Πρόσβαση:** 23/02/2026 06:14:24

Διερεύνηση της αυτο-αξιολόγησης των μαθησιακών αποτελεσμάτων της Ενότητας της ΔΜΥ 51 του ΜΠΣ Διοίκηση Μονάδων Υγείας του ΕΑΠ

Investigation of self-assessment of learning outcomes of module MHS 51 of Management of Health services of Hellenic Open University

Μαρία Μαλλιαρού ΣΕΠ ΕΑΠ mmalliarou@gmail.com	**Παύλος Σαράφης** ΣΕΠ ΕΑΠ psarafis@gmail.com	**Δημήτρης Παλιούρας** ΣΕΠ ΕΑΠ demtros@yahoo.gr
Αθανάσιος Νικολέντζος ΣΕΠ ΕΑΠ anikolentzos@gmail.com	**Αγορίτσα Βαρακλιώτη** ΣΕΠ ΕΑΠ ritsa.varaklioti@gmail.com	**Φίλιππος Δομάγερ** ΣΕΠ ΕΑΠ philip.domeyer@gmail.com
Έφη Μούρτου ΣΕΠ ΕΑΠ mourtou@agandreashosp.gr	**Κονσταντία Λαδοπούλου** ΣΕΠ ΕΑΠ kladopou@gmail.com	**Εβελίνα Παππά** ΣΕΠ ΕΑΠ evanpappa@gmail.com
Ιωάννης Βλάσσης ΣΕΠ ΕΑΠ invlassis@yahoo.gr	**Μαρία Τριγώνη** ΣΕΠ ΕΑΠ Martrig1@yahoo.com r	
Άγγελος Παπαδόπουλος ΣΕΠ ΕΑΠ docpapado@yahoo.gr	**Παναγιώτης Μπαμίδης** ΣΕΠ ΕΑΠ pdbamidis@gmail.com	

Abstract

Introduction: A self- assessment of learning outcomes was selected to explore the level of apprehension of educational work by students of module MHS 51 of the postgraduate program of Management of Health services of Hellenic Open University.

Aim: Investigation of self-assessment of learning outcomes for module MHS 51 of the postgraduate program of Management of Health services of Hellenic Open University and its correlation to the results of the final examination.

Methodology: The sample of the study consisted of 99 Postgraduate students from module MHS 51 (response rate: 24%) who were asked to fill out an online questionnaire which was sent to their personal e-mail created for the purpose of the study. All necessary measures were taken to ensure confidentiality and that the identity of the participants would not be revealed. The questionnaire was investigating if the students after the study of the module were able to define, describe and determine concepts acquired during the module and to identify their differences and

the answers were given at a 6 level likert scale with 1 to correspond to totally disagree and 6 to totally agree. The results were analyzed using the SPSS 21 statistical package.
Results: The students assessed that they had obtained an average of 76.93% of the knowledge of the module. In over 50% of 107 items of the scale students answered that they agree and totally agree, that after attending and studying the module had mastered the specific knowledge they were offered. Comparing the students' self-assessment results with their respective final score in the exam, it is clear that students who assessed themselves with "low knowledge gained" received a low score in the module, while students who assessed themselves highly, received high scores in the final examinations of the module.
Conclusions: Self-assessment is a method that can be used by students to assess learning outcomes of the module and by the teachers to relate the assessment's results to final exams and to use it as a quality measure of the educational work offered to the students in module MHS 51.

Keywords: *self-assessment, learning outcome, quality, educational work*

Περίληψη

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Η αυτό-αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων επελέγη ως τρόπος διερεύνησης του αντιλαμβανόμενου επιπέδου του εκπαιδευτικού έργου από τους φοιτητές της ενότητας 51 του μεταπτυχιακού προγράμματος Διοίκησης Μονάδων Υγείας του ΕΑΠ.
ΣΚΟΠΟΣ Η διερεύνηση της αυτό-αξιολόγησης των μαθησιακών αποτελεσμάτων της ενότητας της ΔΜΥ 51 του ΜΠΣ Διοίκηση Μονάδων Υγείας του ΕΑΠ και η συσχέτιση της με τα αποτελέσματα της τελικής εξέτασης.
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: το δείγμα της μελέτης αποτέλεσαν 99 ΜΠΣ φοιτητές της ενότητας ΔΜΥ 51 (ποσοστό απαντητικότητας: 24%) οι οποίοι εκλύθηκαν να συμπληρώσουν επώνυμο ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο, το οποίο είχε σταλεί στα προσωπικά τους εμαιλ το οποίο δημιουργήθηκε για τον σκοπό της μελέτης. Ελήφθησαν όλα τα απαραίτητα μέτρα για να διασφαλιστεί η εμπιστευτικότητα και δεν θα να αποκαλυφθεί η ταυτότητα των συμμετεχόντων. Το ερωτηματολόγιο διερευνούσε το κατά ποσό οι φοιτητές μετά την μελέτη και παρακολούθηση της ενότητας ήταν σε θέση να δώσουν ορισμούς, να περιγράφουν και να καθορίσουν έννοιες που αποκτήθηκαν κατά την διάρκεια της παρακολούθησης της ενότητας και να προσδιορίσουν τις διαφορές τους και οι απαντήσεις δίνονταν σε 6 βάθμη κλίμακα likert όπου το 1 αντιστοιχούσε στο διαφωνώ απόλυτα και το 6 στο συμφωνώ απόλυτα. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων έγινε με την χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS 21.
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: οι φοιτητές αξιολόγησαν σε 100 βαθμη κλίμακα ότι έχουν κατακτήσει κατά μέσο όρο 76,93% των γνώσεων που τους προσφέρθηκαν στην ενότητα. Οι φοιτητές σε ένα πλήθος 107 ερωτήσεων αξιολόγησαν σε ποσοστά άνω του 50% ότι συμφωνούν και συμφωνούν απόλυτα ότι μετά την μελέτη και την παρακολούθηση της ενότητας έχουν κατακτήσει τις συγκεκριμένες γνώσεις που τους προσφέρθηκαν. Κάνοντας σύγκριση των αποτελεσμάτων της αυτοαξιολογησης και της τελικής τους βαθμολογίας στις εξετάσεις διαφαίνεται ότι οι φοιτητές που αυτοαξιολόγησαν χαμηλά την κατάκτηση της γνώσης στην ενότητα έλαβαν και χαμηλή βαθμολογία ενώ οι φοιτητές που αυτό-αξιολογήθηκαν υψηλή έλαβαν και υψηλή βαθμολογία στις τελικές εξετάσεις της ενότητας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ: Η αυτό-αξιολόγηση είναι μια μέθοδος η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τους φοιτητές για την αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων της ενότητας καθώς και από τους καθηγητές για να συσχετίζουν τα αποτελέσματα της με αυτά της τελικής βαθμολόγησης των φοιτητών στις εξετάσεις και να το χρησιμοποιούν ως μέτρο διασφάλισης της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου που προσφέρεται στους φοιτητές της ενότητας κατά την διάρκεια της ενότητας ΔΜΥ 51.

Λέξεις-κλειδιά: *αυτοαξιολόγηση,μαθησιακό αποτέλεσμα, ποιότητα, εκπαιδευτικό, έργο*

Εισαγωγή

Η αξιολόγηση (assessment) είναι μια διαδικασία κατά την οποία λαμβάνονται πληροφορίες σε σχέση με κάποιο γνωστό στόχο (Thorpe, 1993). Ως προς το εκπαιδευτικό πρόγραμμα, γίνεται συλλογή, ανάλυση και ερμηνεία όλων των δεδομένων του με σκοπό τη διαπίστωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητάς του (Rowntree, 1988) και προϋποθέτει την ύπαρξη σαφών και προκαθορισμένων στόχων. Ως προς την πλευρά του φοιτητή, η αξιολόγηση στοχεύει α) να τον πληροφορήσει σχετικά με την ικανότητά του συγκριτικά με τους υπόλοιπους φοιτητές στο τμήμα του, β) να επισημάνει τις διδακτικές ανάγκες του γ) και να αξιολογεί το συνολικό επίπεδο του τμήματος.

Απώτερος στόχος της αξιολόγησης είναι να ληφθούν αντίστοιχα μέτρα, τα οποία να ευνοούν την επίτευξη των διδακτικών στόχων, την ενθάρρυνση και ενίσχυση του φοιτητή σε ένα περιβάλλον εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης και συνολικά τη βελτίωση-αναβάθμιση των διαδικασιών της μάθησης και τον επανακαθορισμό ενδεχομένως των επιδιωκόμενων εκπαιδευτικών στόχων.

Στην εξ' αποστάσεως εκπαίδευση (εξΑΕ) η διαδικασία της αξιολόγησης είναι σημαντική τόσο για τη λήψη αποφάσεων όσο και για τον καλύτερο έλεγχο ολόκληρης της εκπαιδευτικής διαδικασίας αλλά και για την διατήρηση της ποιότητας των εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Η αξιολόγηση πρέπει να είναι ποιοτική (Tricker et al, 2001), σωστά δομημένη (Stein, 2004) και έγκαιρη (Gallien & Oomen-Early, 2008; Shea et al, 2002). Επιπλέον, προκειμένου οι φοιτητές να αναλάβουν ενεργό ρόλο και ευθύνη ως προς την μαθησιακή διαδικασία και τα αποτελέσματά της, θεωρείται σημαντική η εμπλοκή τους στην διαδικασία αξιολόγησης. Με τον τρόπο αυτόν καλλιεργείται η κριτική τους σκέψη, επάγεται η υπευθυνότητα και η αυτονομία τους (Kilic D, 2016), αυξάνεται η ικανοποίησή τους (Jung et al, 2002) και μεγιστοποιούνται τα μαθησιακά επιτεύγματα (Dearnley & Meddings, 2007).

Η αξιολόγηση εκ μέρους των φοιτητών μπορεί να πάρει είτε την μορφή της αυτοαξιολόγησης είτε της αξιολόγησης του συμφοιτητή. Στην περίπτωση της αυτοαξιολόγησης, ο φοιτητής καλείται να διατυπώσει να κρίνει την δική του μαθησιακή πορεία και τα αποτελέσματα αυτής (Boud & Falchikov, 1989) και απαιτεί την συνύπαρξη δεξιοτήτων στην αυτοαξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων του σε σχέση με το απαιτούμενο επίπεδο για το συγκεκριμένο εκπαιδευτικό στόχο, αλλά και στην αναζήτηση και χρήση εποικοδομητικής ανατροφοδότησης (Boud, 2000; Dearnley & Meddings, 2007; Kruidering-Hall et al, 2009). Η αυτοαξιολόγηση μπορεί να συμβάλει στην ενίσχυση της αυτενέργειάς του, την αποφυγή της μονόπλευρης αξιολόγησης από τον διδάσκοντα, καθώς και να τονώσει το ενδιαφέρον και το μαθησιακό κίνητρο του φοιτητή (Butcher & Stefani, 1995; McMahon, 1999; Stefani, 1998; Somervell, 1993). Τα μαθησιακά αποτελέσματα και η αξιολόγησή τους μπορεί, σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Τίτλων Σπουδών, το Εθνικό Πλαίσιο

Τίτλων Σπουδών και το Τομεακό Πλαίσιο Τίτλων Σπουδών, να αναφέρονται σε: α) σε τίτλους σπουδών (τί θα γνωρίζει, τί θα καταλαβαίνει και τί θα είναι σε θέση να κάνει ο κάτοχος συγκεκριμένου τίτλου σπουδών), β) επί μέρους μαθήματα που συνθέτουν το πρόγραμμα σπουδών, (γ) τι δεξιότητες αναμένεται να έχει αποκτήσει ο φοιτητής/η φοιτήτρια μετά την επιτυχή περάτωση της περιόδου μάθησης για συγκεκριμένο μάθημα.
Τα μαθησιακά αποτελέσματα μπορούν να περιλαμβάνουν 6 επίπεδα μάθησης (Kennedy et al, 2006): τη γνώση, την κατανόηση, την εφαρμογή, την ανάλυση, την σύνθεση και την αξιολόγηση,

Σκοπός
Ο σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η διερεύνηση της αυτό-αξιολόγησης των μαθησιακών αποτελεσμάτων της ενότητας της ΔΜΥ 51 του ΜΠΣ Διοίκηση Μονάδων Υγείας του ΕΑΠ και η συσχέτισή της με τα αποτελέσματα της τελικής εξέτασης.

Μεθοδολογία
Ι. Συλλογή δεδομένων
Το δείγμα της μελέτης αποτέλεσαν 99 ΜΠΣ ενεργοί φοιτητές της ενότητας ΔΜΥ 51 (ποσοστό απαντητικότητας: 24%). οι οποίοι εκλήθησαν να συμπληρώσουν επώνυμο ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο, το οποίο δημιουργήθηκε για τον σκοπό της μελέτης. Το ερωτηματολόγιο εστάλη ως σύνδεσμος στην ηλεκτρονική αλληλογραφία των φοιτητών, 1 μήνα πριν τις τελικές εξετάσεις των φοιτητών. Υπενθυμιστικό ηλεκτρονικό μήνυμα τους εστάλη 15 μέρες μετά το αρχικό μήνυμα.
ΙΙ. Ερωτηματολόγιο
Για την διαμόρφωση της δομής και του περιεχομένου του ερωτηματολογίου έγινε εκτεταμένη αναζήτηση μελετών στην βάση δεδομένων PubMed. Μετά από διαλογική συζήτηση και κατόπιν ομοφωνίας, οι ερευνητές κατέληξαν στις ερωτήσεις που τελικώς θα συμπεριλαμβάνονταν στο ερωτηματολόγιο. Το ερωτηματολόγιο αυτό εστάλη σε 5 ειδικούς για σχολιασμό ως προς την σαφήνεια, την πληρότητά του και την ύπαρξη τυχόν διφορούμενων ερωτήσεων. Στην συνέχεια, εστάλη σε αντιπροσωπευτικό δείγμα 10 φοιτητών, με σκοπό την εκτίμηση της ευκολίας κατανόησής του και την διατύπωση τυχόν σχολίων. Από την παραπάνω διαδικασία δεν προέκυψαν σημαντικές παρατηρήσεις που να οδηγήσουν σε τροποποίηση της δομής ή του περιεχομένου του ερωτηματολογίου προς χρήση στην μελέτη.
Οι ερωτήσεις του εργαλείου διαμορφώθηκαν με τρόπο που να οδηγήσουν στην αυτό-αξιολόγηση της γνώσης, της κατανόησης και της εφαρμογής. Με τον όρο γνώση διερευνάται ο βαθμός στον οποίο οι φοιτητές εκτιμούν ότι κατέχουν τον ορισμό μίας έννοιας και αν μπορούν να ανακαλέσουν τις κυριότερες θεωρίες που διδάχθηκαν . Με τον όρο κατανόηση διερευνάται ο βαθμός στον οποίο οι φοιτητές δύνανται να εντοπίζουν σχέσεις ανάμεσα στις έννοιες που διδάχθηκαν. Τέλος, με την έννοια εφαρμογή αξιολογείται ο βαθμός στον οποίο οι διδασκόμενοι μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις έννοιες που διδάχθηκαν και να τις εφαρμόσουν για την επίλυση παρόμοιων θεμάτων/προβληματισμών.
Οι απαντήσεις δίνονταν σε 6 βάθμη κλίμακα likert όπου το 1 αντιστοιχούσε στο διαφωνώ απόλυτα και το 6 στο συμφωνώ απόλυτα, με εξαίρεση την πρώτη ερώτηση, που αφορούσε το βαθμό κατάκτησης γνώσεων που τους προσφέρθηκαν στην ενότητα, η απάντηση της οποίας εκφραζόταν σε ποσοστό (%).
ΙΙΙ. Ηθική και δεοντολογία

Όλοι οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν για τον σκοπό της μελέτης και τη διαδικασία συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων. Όλα τα απαραίτητα μέτρα ελήφθησαν για να διασφαλιστεί ότι τα στοιχεία θα τύχουν απόλυτης εμπιστευτικότητας, θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για την συγκριμένη μελέτη και θα δημοσιοποιηθούν μόνο τα στοιχεία που δεν θα να αποκαλύπτουν την ταυτότητα των συμμετεχόντων. Η συμμετοχή των φοιτητών ήταν εθελοντική. Εδόθη η έγγραφη διαβεβαίωση στους φοιτητές πως, τόσο η συμμετοχή τους ή μη στην μελέτη όσο και το περιεχόμενο των απαντήσεών τους δεν θα επηρέαζαν με κανέναν τρόπο την ακαδημαϊκή τους αξιολόγηση και πορεία.

IV. Στατιστική ανάλυση

Αρχικώς εξήχθησαν περιγραφικά στατιστικά αποτελέσματα για τις υπό έλεγχο μεταβλητές. Στη συνέχεια διενεργήθηκε μονοπαραγοντική συσχέτιση της αυτοαξιόλογησης των φοιτητών με την τελική τους βαθμολογία στις εξετάσεις, με τη χρήση του μη παραμετρικού στατιστικού ελέγχου Spearman. Ως επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας ορίστηκε το 5%. Η ανάλυση των αποτελεσμάτων έγινε με την χρήση του στατιστικού πακέτου S.P.S.S. v.21.

Αποτελέσματα

Οι φοιτητές αξιολόγησαν ότι έχουν κατακτήσει κατά μέσο όρο 76,93% των γνώσεων που τους προσφέρθηκαν στην ενότητα (Εικόνα 1).

Εικόνα 1. Αξιολόγηση του ποσοστού κατάκτησης των προσφερόμενων γνώσεων .

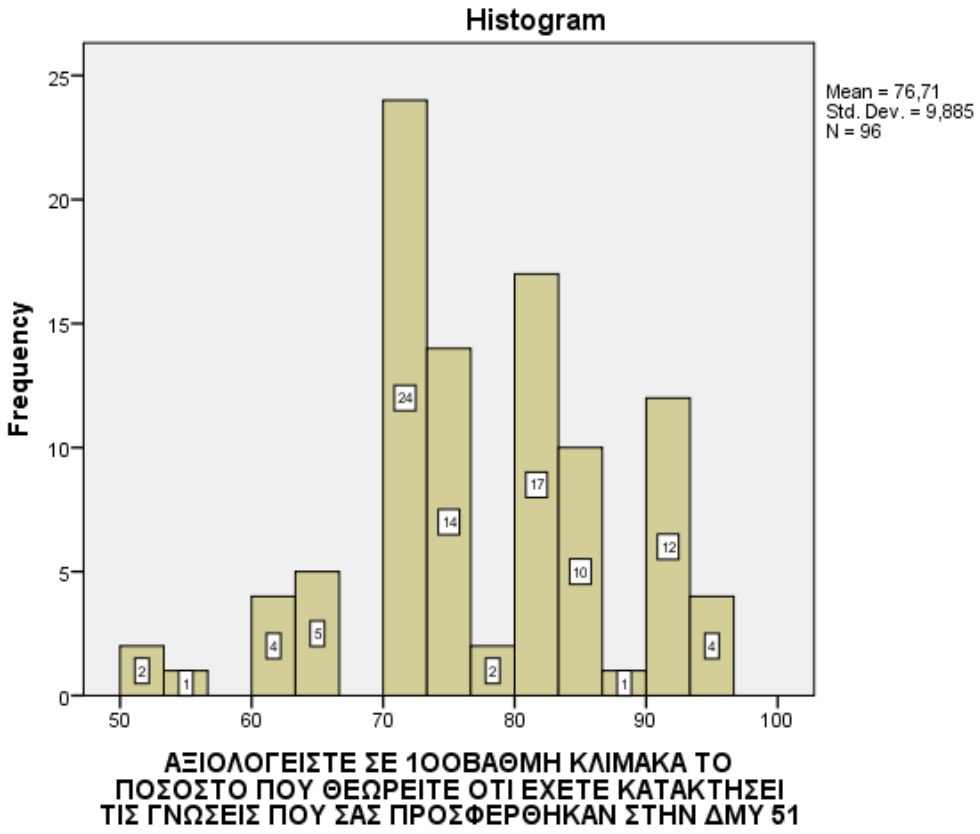

Οι φοιτητές σε ένα πλήθος 107 ερωτήσεων αξιολόγησαν σε ποσοστά άνω του 50% ότι συμφωνούν και συμφωνούν απόλυτα ότι, μετά την μελέτη και την

παρακολούθηση της ενότητας, έχουν κατακτήσει τις συγκεκριμένες γνώσεις που τους προσφέρθηκαν.
Ο μέσος όρος της τελικής βαθμολογίας των φοιτητών ήταν 7.01 και η κατανομή της παρουσιάζεται στην Εικόνα 2.

Εικόνα 2. Κατανομή των βαθμολογιών των φοιτητών στις τελικές εξετάσεις.

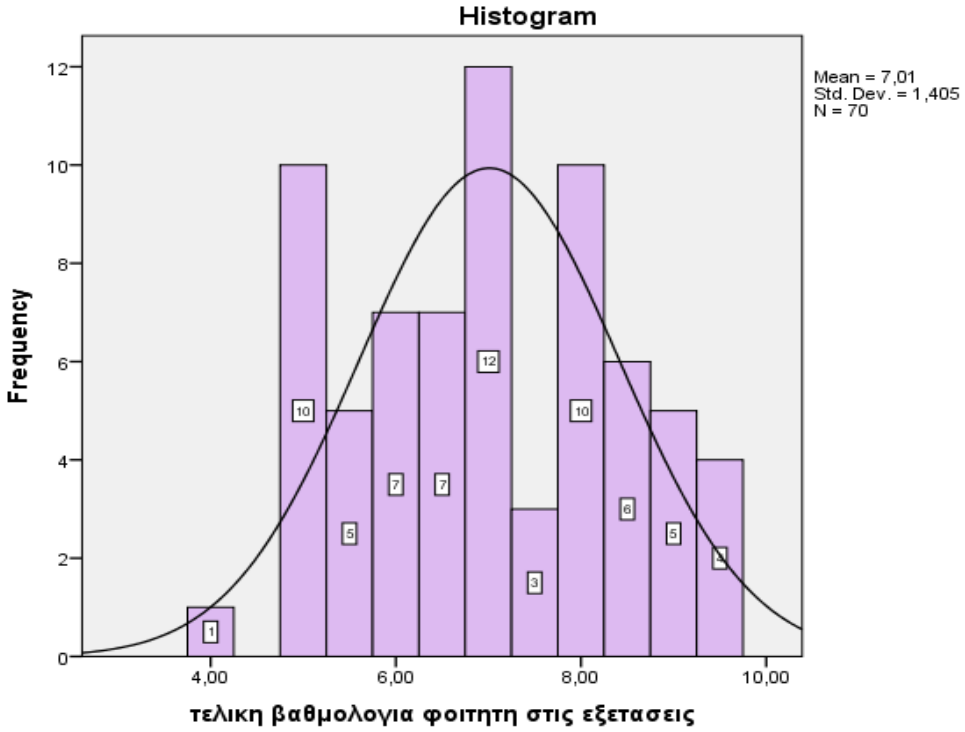

Κάνοντας σύγκριση των αποτελεσμάτων της αυτό αξιολόγησης και της τελικής τους βαθμολογίας στις εξετάσεις διαφαίνεται ότι οι φοιτητές που αυτό-αξιολόγησαν χαμηλά την κατάκτηση της γνώσης στην ενότητα έλαβαν χαμηλότερη βαθμολογία, ενώ οι φοιτητές που αυτό-αξιολογήθηκαν υψηλή έλαβαν υψηλότερη βαθμολογία στις τελικές εξετάσεις της ενότητας (Εικόνα 3). Η σχέση αυτή ήταν ισχυρώς στατιστικώς σημαντική (Spearman's rho=+0.427, p=0.0002).

Εικόνα 3. Συσχέτιση του αυτοαξιολογούμενου ποσοστού επίτευξης μαθησιακών αποτελεσμάτων και του βαθμού των τελικών εξετάσεων.

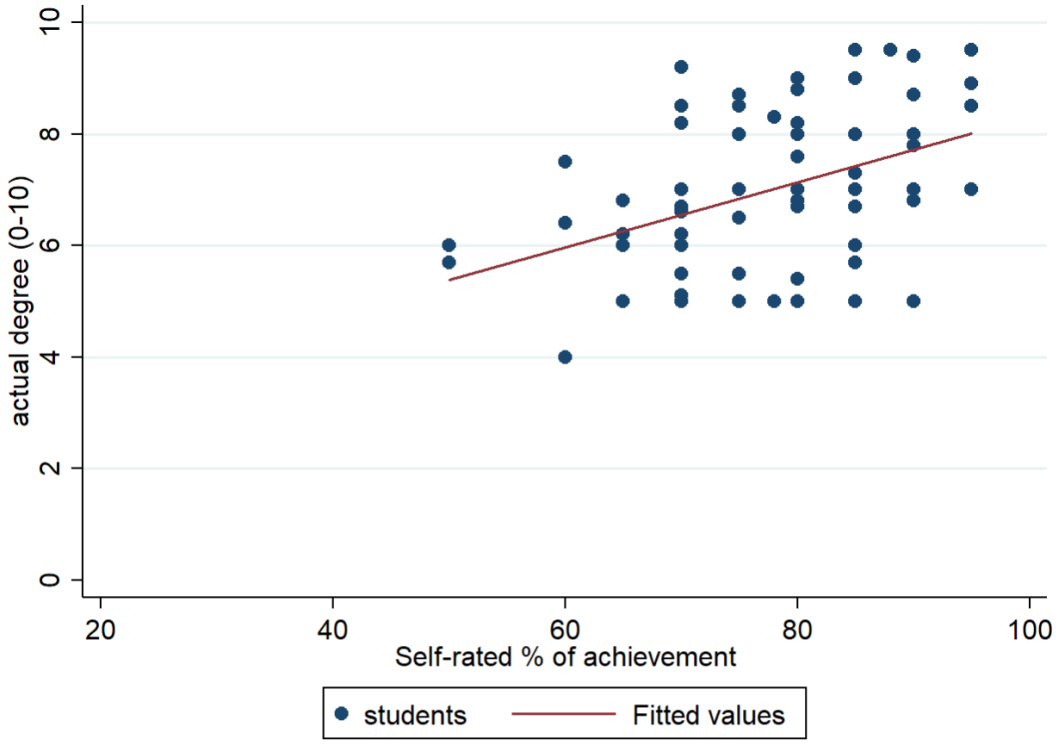

Συμπεράσματα

Τα αποτελέσματα της μελέτης υποδηλώνουν πως τα αποτελέσματα της αυτό-αξιολόγηση των φοιτητών φαίνεται πως σχετίζονται ισχυρά με τα αποτελέσματα της αξιολόγησή τους από τους διδάσκοντες κατά τις τελικές εξετάσεις. Η αυτοαξιολόγηση φαίνεται πως μπορεί να προβλέψει με συνέπεια την επίδοση των φοιτητών στις τελικές εξετάσεις. Κατά συνέπεια, η ανατροφοδότηση από αυτήν θα μπορούσε να οδηγήσει στην αξιολόγηση και τη βελτιστοποίηση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου και του βαθμού επίτευξης των μαθησιακών αποτελεσμάτων, με πιθανό θετικό αντίκτυπο στην επίδοση των φοιτητών στις τελικές εξετάσεις.

Βιβλιογραφία

Boud, D. (2000). Sustainable assessment: Rethinking assessment for the learning society. Studies in Continuing Education, 22, 151–67.

Boud, D., & Falchikov, N. (1989). Quantitative studies of self-assessment in higher education: A critical analysis of findings. Higher Education, 18, 529-549. http://dx.doi.org/10.1007/BF00138746

Butcher, A.C., Stefani, L.J. (1995). Analysis of peer, self- and staff assessment in group project work. Assessment in Education, 2, 165–86.

Dearnley, C.A., Meddings, F.S. (2007). Student self-assessment and its impact on learning – A pilot study. Nurse Educ Today, 27, 333–40. Gallien, T., & Oomen-Early, J. (2008). Personalized versus collective instructor feedback in the online courseroom: Does type of feedback affect student satisfaction, academic performance and perceived connectedness with the instructor? International Journal of E-Learning, 7(3), 463-476.

Jung, C., Lim, C., & Leem, J. (2002). Effects of different types of interaction on learning achievement, satisfaction and participation in web-based instruction. Innovations in Education and Teaching International, 39(2), 153-162.

Killic, D. (2016). An examination of using self-, peer-, and teacher assessment in higher education: a case study in teacher education. Higher Education Studies, 6(1), 136-144. http://dx.doi.org/10.5539/hes.v6n1p136

Kruidering-Hall, M., O'Sullivan, P.S., Chou, C.L. (2009). Teaching feedback to first-year medical students: long-term skill retention and accuracy of student self-assessment. J Gen Intern Med, 24(6), 721-6.

McMahon, T. (1999). Using negotiation in summative assessment to encourage critical thinking. Teaching in Higher Education, 4, 549–54.

Rowntree, D. (1988) Educational Technology in Curriculum Development. London: Paul Chapman.

Shea, P., Swan, K., Fredericksen, E., & Pickett, A. (2002). Student satisfaction and reported learning in the SUNY learning network. In J. Bourne & J.C. Moore (Eds.), Quality online education, 3, 145-155. Needham, MA: Sloan Consortium.

Somervell, H. (1993). Issues in assessment, enterprise and higher education: The case for self-, peer and collaborative assessment. Assessment and Evaluation in Higher Education, 18, 221–33.

Stefani, L.J. (1998). Assessment in partnership with learners. Assessment and Evaluation in Higher Education for Health, 23, 339–50.

Stein, D. (2004). Student satisfaction depends on course structure. Online Classroom, http://www.vcu.edu/cte/resources/newsletters_archive/OC0402.PDF. Retrieved December 17, 2011.

Thorpe, M. (1993) Evaluating open and distance learning (2nd ed.) (Harlow, Longman)

Tricker, T., Rangecroft, M., Long, P., & Gilroy, P. (2001). Evaluating distance education courses: The student perception. Assessment & Evaluation in Higher Education, 26(2), 165-177.